

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

კავთურის ხეობა

კავთურის ხეობა

კავთურის ხეობა, ხეობა შიდა ქართლში, კასპის მუნიციპალიტეტში. ხეობის სიგრძე დაახლ. 15-20 კმ. მისი მეშვეობით შიდა ქართლი უმოკლესი გზებით უკავშირდება ქვემო ქართლსა და თრიალეთს. კ. ხ. ძველთაგანვე მჭიდროდ იყო დასახლებული, რასაც ადასტურებს მრავლად შემორჩენილი ნასახლარი და ხუროთმოძღვრების კავთისხევის კატაულას წმინდა გიორგის ეკლესია. VII- IX სს. კავთისხევის ლომისის ეკლესია (მარცხნივ - XIX ს., მარჯვნივ

- ადრინდელი ფეოდალური ხანისა). მათგან აღსანიშნავია იდლეთის ნათლისმცემლის ეკლესია, ქვათახევი, მაღალაანთ ეკლესია და მაღალაანთ კოშკები სოფ. წინარეხთან. შემორჩენილია აგრეთვე ციხე-კოშკები, სამლოცველოები, აკლდამები, სამაროვნები და ნამოსახლარები (ციხე-გორა).

ხეობა მრავალჯერაა დარბეული მტრის მიერ, განსაკუთრებით თემურ-ლენგის ლაშქრობების დროს. ლეკთა განუწყვეტელი თარეშით შეწუხებული და ფიზიკური განადგურების წინაშე მდგარი კავთისხეველები მეფე ერეკლე II-მ კახეთში - სოფ. ნაფარეულსა და კურდღელაურში გადაასახლა იმ პირობით, რომ ლეკიანობის ალაგმვის შემდგომ ისინი უკან დაბრუნდებოდნენ. განადგურებული კ. ხ-ის შემდეგი მოშენება-დასახლება XIX ს. II ნახევრიდან დაიწყო. აქ ჩამოსახლდნენ მთიულები, აგრეთვე საქართველოს სხვადასხვა კუთხის მცხოვრებნი.

ლიტ.: მ ა კ ა ლ ა თ ი ა ს., კავთურის ხეობა, თბ., 1960; საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა აღწერილობა, [ტ.] 5, თბ., 1990; ჯ ო რ ბ ე ნ ა ძ ე ბ., აკლდამა სოფ.

კავთისხევში, «ძეგლის მეგობარი», 1970, № 23.

თ. გერსამია
